

wilde braam

natuurboekje
van

HOI!

EIND VAN DE ZOMER tot in oktober...
bramentijd! De bramen zijn rijp en je kunt plukken. Een braam gaat van groen naar rood naar zwartblauw. Zwartblauwe bramen zijn rijp. Maar als de braam niet makkelijk los gaat, laat 'm dan hangen. Even geduld. De braam is nog niet op zijn rijpst en zoetst.

Bramen vind je langs een bosrand, sloot of heg. En natuurlijk in de duinen. Hun stengels worden meters lang. Elk jaar komen er stengels bij. Het uiteinde wortelt in de grond en groeit weer vrolijk verder. Overal overheen en onderdoor!

Zo zien de bloemen van de braam eruit: wit of roze.

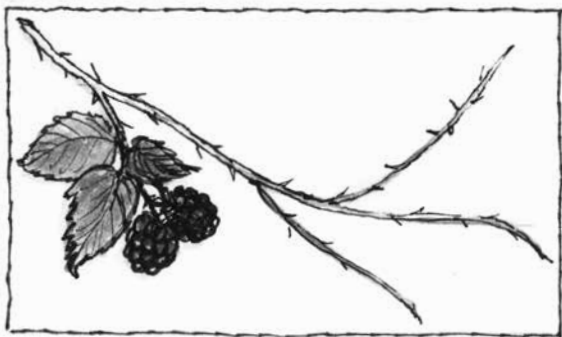

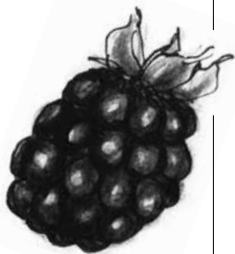
EEN BRAAM IS FAMILIE van de roos. Net als de roos, heeft een braamstruik doornen. Die beschermen de struik. Herten en andere plantenvreters willen geen bek vol stekels. Ze laten de struik liever staan. Roodborstjes, egels en padden zijn juist blij met stekelplanten. Onder of tussen de braamstruiken zitten ze mooi verstopt.

In de winkels liggen gekweekte bramen. Die groeien aan struiken zonder doornen. De bramen zijn groter maar vaak minder zoet (en heel duur).

BRAMEN ZIJN GEZOND. Toch moet je ze niet zomaar in je mond stoppen. Dat kan alleen met de bramen die hoger groeien dan je heup. Op bramen die laag hangen, kan een poes of hond gepoept of gepiest hebben. Of een vos. De kans dat je ziek wordt is klein, maar als het gebeurt ben je de pineut. Was die lage bramen voor je ze opeet. Koken is nog beter (jam maken!). Dan gaan alle ziektekiemen dood.

Teken er bramen bij en kleur ze groen (onrijp), rood (onrijp) en zwartblauw (rijp).

BEKIJK EEN BRAAM. Het is een balletje met allemaal bolletjes. In elk bolletje zit een pit met een zaadje. Ze noemen de braam een steenvrucht. Net als een kers en een pruim. Die hebben ook pitten.

Soms wordt een braam niet rijp en blijft hij rood. Of de braam is half rood, half zwart-blauw. Kijk of je tussen al die rijpe bramen zo'n braam ziet hangen. Die braam heeft de rode-vruchtziekte. Dat is het werk van de bramen-galmijt. Dit beestje is met het blote oog niet te zien. Hij leeft in de braam en zorgt dat de braam niet rijp wordt. De braam blijft hard en zuur.

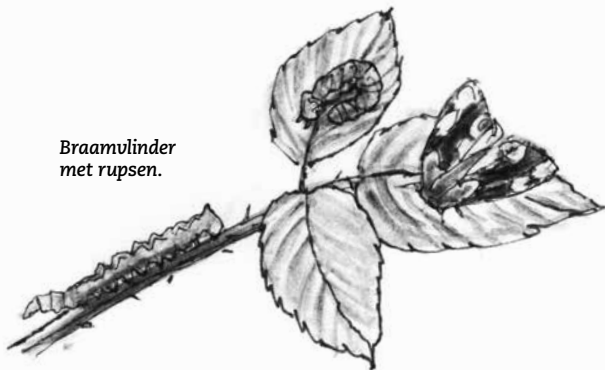
Pluk je bramen te laat, dan is er kans dat de braam schimmelt. De braam wordt grizig en smaakt vies. Brrrr.

VLINDERS, WESPEN EN andere insecten lusten bramen. Net als wij. Ook vogels, muizen en vossen eten bramen. De braamvlinder is een mooie nachtvlinder. In de lente legt ze eitjes op de blaadjes van de braamstruik.

De rupsen die uit de eitjes komen, leven van de blaadjes. Die rupsen liggen vaak in een boogje op het blad en lijken net een vogel-poepie. Zo houden ze vogels die rupsen eten voor de gek.

Voor de braamvlinder is de braamstruik een waardplant. Een waardplant is de plant die een vlinder nodig heeft voor haar eitjes en rupsen.

**Braamvlinder
met rupsen.**

POST

Bedankt voor jullie inzendingen over het schaatsenrijdertje! We kozen er twee uit. Een mooi gedicht en een mail.

Een schaatsenrijder in een vijver
is geen zittenblijver
Hij sprint en schiet vooruit
op zoek naar een sappige buit
Maar een vieze sloot
O jee die betekent zijn dood
Want dan zakt hij even later
zomaar door het water.
Blub blub blub
Een lid minder...
bij de schaatsclub.

Nienke uit Brunssum (12 jaar)

Hallo allemaal,
Wij hebben een kleine vijver in de tuin.
Ik ga altijd kijken naar kleine beestjes.
Die vind ik erg leuk.
Wij hebben ook schaatsenrijdertjes. Ik heb
heel veel kleintjes gezien! Die waren net geboren.
Ze komen uit piepkleine eitjes. Maar die
kan ik niet vinden.

Mailtje van Jeffrey
(5 jaar, opgeschreven door zijn moeder)

DOE JE MEE? Hoe noem jij een braam in dialect? Misschien een bramel? Of een brommel? Dat vinden wij leuk om te weten. Stuur of mail je inzending voor 7 augustus 2015 naar Het Limburgs Landschap. Schrijf ook de plaatsnaam erbij waar de braam zo wordt genoemd. We maken in het volgende natuurboekje een lijstje van al die bramen-namen.

BRAAM-WEETJE Als je bramen wast, zakken de goeie bramen naar de bodem. Gooi de drijvende bramen weg want daar is iets mee (bv. onrijp of rot).